

העידוד לחידוד

המאחד לב השמחים בדרכה של תורה כהלכה

לע"נ ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (זיידל) עפשטיין זצוקלה"ה

פרשת צו - זכור - תשע"א גיליון שנה חמישית פורים

פתשן הכתב

בשמות רבים נקראתי,
ולכה פ פעמיים נישאתי.

שנים רבות הארכתני,
ולתפקידים מגוונים נתמניתני.

שמחה גדולה שמחתי,
ומכחה אדם הכעסתי.

מי אני?

רמז: דמות מעין המאורע

לחכיפא דיהודאי

בב"ב (כ"א א') איתא, "ואמר רבא, סך מקרי דרדקי עשרין וחמשה ינוק, ואי איכא חמשין, מותבינן תרי, ואי איכא ארבעין, מוקמינן ריש דוכנא ומסייעין ליה ממתא".

לפ"ז יש צורך ליישב עובדא באדם גדול מסוים.

התדע מיהו?

ואם תדע אשת מי למדה פסוקים מפי תשב"ה, תגלה מיהו.

שושן סודות

איזו הנגהה טובה שהיא ממידת חסידות המובאת ב'חושן משפט', לכאורה שנתנה דינה ביום הפורים.

קרייתת דמגילתא

"קריאת המגילה בזמנה מצות עשה מדברי סופרים, והדברים ידועים שהיא תקנת נביאים" (רמב"ם מגילה פ"א ה"א).

איזו מצוות עשה 'מדאורייתא' מקיימים בקריאת המגילה [מלבד ה"ת, אשר יורוק (לא תסור), וכיו"ב].

תקנתא דתעניתא

"מתעניין ב"ג באדם" (ש"ע או"ח תרפ"ו ס"א).

היכן מצינו, מקורות לתענית אסתר, מלפני חתימת התלמוד (לכה"פ ב').

מעשה פורים רב

ביום הפורים מתקבצים יוצ"ח של ר' ראובן, לקיים סעודת פורים כתיקונה מדין 'משפחה ומשפחה', במהלך הסעודה מספרים הנכדים מאורע מיוחד שהיה להם בהאי שתא בבית תלמודם או במקום אחר, ולבסוף הסב חזרו את ששעם כ'מחרות של דגים', ומצינו לעומת זה את מה שעבר עליו בשחר לידתו, אצל המלמד בחידר שבעיירה.

בסיום דברי הסב, יושבים הצאצאים ונושאים ונותנים ביוכוחים ערים אודות הדברים, כאשר מפעם לפעם שותים מהמשקאות המונחים לפניהם, וכל אחד מביא ראיות, ממקראות ומשניות, גמרות והלכות, כדי ה' הטובה עליו. פתח הסב בציטוט דברי המדרש של 'זוה"ק... וי היה בימי...', ואמר, שבשנה זו הוא מבין טוב יותר את ה'הויה' שהיה בימי מול ה'ויה' שנהיה בימינו. ובכדי לבאר את דבריו, החל הסב לגולל את 'מעגל השנה' בראי הדור הצעיר. כהנהגה לקראת ראש השנה, וכדי לעורר את צעירי הצאן למצוות היום, אורגנו בבית הספר של 'יענקלה', 'ערב שפורות', בו הסבירו ה'מומחים לשפורות' אודות תהליך הכנת השופר וייצורו, צורתו ואורכו, כאשר התלמידים נהנו ללמוד על קרן האיל, למרות שלא הוזכר כלל ענין 'אילו של יצחק'. ההכנות ליום הכיפורים, כך סיפר שלומלה, היו ניכרים בבניסה לבית הכנסת, בו הונח 'שולחן בית מרקחת', מתוך דאגה שח"ו לא יסאר ביוה"כ אי מי מבאי שיערו צמא או רעב, שפסוק מפורש הוא 'לא רעב ללחם ולא צמא למים'. לרגל חג הסוכות, לקחו את ילדי ה'ה' של אברמלה לסיור מקורות בישוב קרוב, בה למדו מפי אגרונום על 'סגולתו' של האתרוג, לאו דוקא מהסגולות כספריים, אלא מאותם שוק גדולי האגרונומים יודעים, כאשר במהלך הדברים אותו אגרונום מומחה לא שחש ציין, שהוא עצמו לא נוטל ד' מינים ר"ל, ורק לאחר שהתחנכים הסבירו לו ש'דע לפני מי אתה עומד', שוב הוא לא חזר לומר להם זאת. בתחילת החורף 'התבשרו' במקום מגורי חיימקע, על שיתפוש על רשת הרהיטים 'אוסר לנצח' במבצע החינני של 'שמירת הלשון', כשהבחירה ביד 'צעירי הצאן' אם לבקר את האוסר לנצח מהרהיט או שמא מהלשון אודותיו 'מעיד' הרהיט יחד עם 'קורות ביתו' של אדם 'לעת מצוא...'. בחודש כסלו, לקראת ימי החנוכה, הרבאו לבית תלמודו של 'הושועלה מרציש' מטעם אגרונו 'מכבי האש', שהזוהירוס מהבערה ללא פיקוח.

תוך כדי סיפור הדברים העיר הסבא, אצלינו סמכו על המחנכים שלא יודקו לנאומי ה'צדיקים' של ה'מכבים', ועל כן חשב להפסיק כעת בהמשך סיפור מעגל השנה, שכל הדוגמאות חוזרות ונשנות לרעה, כך שאין תועלת בדבר. 'ביונים' אחר, אמר הסב ב'לשון הקודש המוחללת', כדאי שתשמעו, היה זה בחגיגת חנוכה תוספת 'אגף' לת", שברקע מגיש הכדורגל והסל, שכמובן לא משחקים בהם, ואינם אלא להערים על אורחי הכבוד, ר"ל הפיס שליטא, ניתנה רשות הדיבור לראת ה'מכובדים', ומה נאמר ומה נדבר, אבל אל דאגה, ההתנצלות באה אח"כ ב'מנשר להורים', שכחורתו היא 'טעות לעולם חוזרת', וזו תוכנה:

במהלך הביטוס לרגל חגיגת חנוכה הבית וקריאת שם האגף החדש ע"ש ידידנו אשר כל כוונתם לשם שמים וכו', צלילה טענות מצערת בביטוס התנצלות, סאחר והוחלף בטענות עם זה שאמר לשאת באידיד דומה אצל אצ"ט שצ"ד לא היה להם 'אגף ויקר', הקצ"ט תוקן עובר לעשייתו, כשהחמישי כבר ב'לשון הקודש' על ה'הויה' חשה. צ"ב, צ"סמח לקבל כל הערה. לפי הוראת שסדר החינן וכו', ובחירת ספרן ורבען שליטא' (ה'הויה' של סדר א"ב - 'החינן' בה"א 'למרת' ב"ט).

היוכוחים הערים בין בני הדודים בעקבות דברי הסב, נמשכו זמן רב, כשברובם נטבו אודות השאלה, האם כעקבתה? בתקופתנו אנו, שבסייגתא דשמיא, אכשר דרא' ב'מדיה' ו'תשקורת', האם לא ראוי שנגזול את החנית מיד המצרי? ומה גם אם אפשר את המצרי בעצמו, יבוא נא אל מסודותינו, יצטלע עכנו ויהיה לו לאות למופת, למד תועים בינה וילדנו, הם מספיק בוגרים להבחין בין תכלת לקלא אילן... ולכל היהודים אורה תהיה ולא ויהי - ועדיין לא הגיעו לעמק השווה.

בשאלה של: הצדק עם מי?

אורה ושמחה

"חדש אדר, אפילו אדר בשנת עיבור, מזלו 'מזל דגים', כי אז יתחילו ביותר צידת הדגים". שפתי הכמים פתיחה למס' מגילה אות ג', בשם ה'ליקוט משה'.

ביום החמישי של בריאת העולם, ברא הקב"ה את הדגים, ולאחר מכן נאמר (בראשית א' כ"ב), "ויברך אתם אלקים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בנפים...", שה' בירכם שיתרבו, ואיתא במדרש אגדת בראשית ה' א', "כשם שהדגים יולדים ששים רבוא...", ועד ימינו אנו רואים שהדגים פרים ורבים עד מאוד, והם משמשים דוגמא ומשל ללשון של ריבוי, כברכתו של יעקב לבני יוסף (שם מ"ח ט"ז), "המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק ויעקב לרב בקרב הארץ".

חוקרי הטבע בדקו וחקרו רבות אחר אורח חייהם של הדגים, וגילו נתון מדהים, והוא, שכל דג אוכל בממוצע בכל יום כמשקל גופו, זאת ועוד, שהדגים משמשים כמזון כמעט לכל ביואי עולם, החל מהדגים הגדולים הבולעים את הקטנים, ועד לרבים מהבוראים שמוצאים בהם את מזונם, כטורפים ועופות דורסים ועוד, ובמיוחד האנושות שהדגים משמשים עבורם כאחד ממזונות העיקריים, ולמרות כל זאת, בזכות שה' בראם עם ריבוי עצום ובלתי נתפס, הימות והאגמים עדיין מלאים בדגים לרוב.

היות ועיקר מזונותם של הדגים הוא בבליעת דגים קטנים מהם, מצוי הוא שכאשר פותחים דג, מוצאים בקרבו דג קטן אותו הוא בלע, והסברה הפשוטה אומרת, שהאופן בו הדג הקטן נמצא בקרבו הדג הגדול, הוא ראש כנגד ראש וזנב כנגד זנב, שהדג הגדול דף אחרי הדג הקטן ובלעו, ואם המציאות היא, וכך יעיד כל מי שבדק בקרבי הדגים שקנה, שהדג הקטן נמצא בתוך קרבי הדג הקטן להיפך, ראש כנגד זנב, והלא פלא הוא.

וביאר הגאון מאוסטרובצה זצ"ל, שלא דבר ריק הוא, אלא לימוד גדול לכל אחד ואחד, שכאשר הדג מחפש דגים למזונו ורודף אחר דגים קטנים, הוא עושה את ההשתדלות שיהיה לו מה לאכול, אבל אין שייכות בין השתדלותו או לבין מה שהוא אוכל לבסוף, שבתוך כלל אותו הדג שהוא חפץ לטרוף ורדף אחריו, מצליח להמלט ממנו, אבל באותה שעה מזמן לו הקב"ה דג אחר, שהוא צריך להיות מזונו, ואותו דג בא לקראתו ובלועו. וזה לימוד גדול לכל אחד, שעליו לידע, שאין פרנסתו קשורה כלל להשתדלותו, אלא עליו לבצע את ההשתדלות המוטלת עליו, ופרנסתו תבוא בעזרת' במקום אחר.

ובדרך נוספת ביאר, שאם הדג הגדול היה טורף את הדגים הקנים מאחוריהם, שהיה בולע בראשונה את הזנב, הטרף היה יכול להפגז בפיו מעצמות הזנב שהם כנגדו, אבל כעת, שהוא בולעו מראשו, עצמות הזנב לא יכולים לפגוע בו, שהרי הם כלפי אחור, וכך דאג ה' לכל בעלי החיים, גם לטורפים.

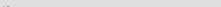
והלא רק לטורפים יש בכך מעלה, אלא אף לדג הקטן הנטרף, שכידוע הדג הוא אחד מבעלי החיים הנטרפים ביותר, ועל כן ברא ה' את הדג באופן שאינו ישן כלל, וכדברי ה'הוה"ק, "לדג עיניו פקחין", וכל הזמן הוא שומר את עצמו מלפני הקמים עליו ובלועו ח"י, אלא שלאכזרה הדג יכול לדאוג להצלחתו רק מלפניו, שזה הצד בו הוא רואה ונהנה ונשמר, ועדיין הוא חשוף לסכנות מאחוריו, שגם יבוא לפתע דג גדול וחיים בלעו, ועל חלק זה שאינו יכול לשמור על עצמו, הוא בוטח בה' שישלחו. כביכול אומר לו הקב"ה, בכדי שלא יבואו מאחוריה ויבלעו, שמכת כל אכן שום דג לא יבלע אותך מאחור, אבל בחלק בו נטחת על זהירותך, שלא יבואו כנגד עיניך, שם לא תועיל כל חכמה, ותטרף, וזה הסיבה מדוע הדג הקטן נמצא בקרבי הדג הגדול הפוך.

ומחשבה זו עלינו ללמוד ממזל החודש, שיש השואלים מדוע כל המזלות הם יחידים, עקרב, טלה וכו', ואילו מזל אדר הוא דגים, מיעוט רבים שנים (ומאזנים) הוא כלי אדם שיש בו שני כפות, ותאומים הוא מציאות אחד של תאומים, הכולל שני חינוקות), זאת משום שעלינו ללמוד ולראות מחיי הדגים, שזה רק ניתן לראות משני דגים יחידים, שבמה שהוא סמוך על עצמו, בו תמהיה מפתלו, ואילו במה שהוא סמוך על ה', שם תהיה הצלחה.

וענין זה ראינו במדרכי ואסתר וחילופיהם בהמן הרשע, שמדרכי ואסתר שסמכו על ה' ולמדו והתפללו, זכו לכל הגדולה והכבוד הגדול, ואילו המן הרשע, שכל ישותו היתה בבחינת 'כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה', וכפי שאיתא במדרש (אסתר' פ"א י"א), "בשעה שעלה להמן הגורל על חודש אדר, שחם בלבו, אמר, מזלו של חודש זה הוא דגים, כשם שהדגים בולעים את הקטנים, כך חשב שיוכל לבלוע חלילה את ישראל, באותה שעה אמר הקב"ה, רשע, דגים לפעמים נבלעים ולפעמים יבולעים", "ועכשיו אותו האיש נבלע בו הבולעים".

עוד ראינו כן במדרש (שם ט' ב'), שבשעה שהמן רצה להעניש את מרדכי, קרא לכל חמיו ואוהביו, ויחד נזו במה ניתן להעניש את מרדכי, וכמעט כל רעיון ואפשרות להריגה, דחו היועצים מפני שהקב"ה כבר הציל את עמו מסכנות אלו, אבל כשהציעו את רעיון העץ לתליה, מיד הוטב הדבר בעיני המן, שלא היה לו שום קשר להציל את ישראל מעץ, ובזה הוא היה בטוח שהוא מונח ומרדכי יפול, בדיקו בזה נתקיים 'נהפוך הוא', שהמן נפל ומרדכי ניצל ועלה לגדולה.

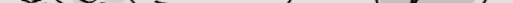
ציורים, ובאחד מהם, המודר
מקומות', אלא אף הוסיף מ
לידע מה מתוך הדברים ה
הוסיף הצייר מן דיליה, כי
בכל אתר ואתר, שיסייעוהו
הפושט

[illegible]

בגד' מלכות

הציור נעשה
לנ"נ
ר' ישראל
בזמן...

A black and white line drawing of a chair and a lamp. The chair is on the left, with a curved backrest and a simple frame. To its right is a lamp with a tiered base and a curved neck. The drawing is done in a sketchy, expressive style with visible lines.

אנציקלופדיה

האדמויות הושלטת באדמת אירופה, היא מחמת הגרות הדם הרבים שהאומה היהודית הגירה שם במשך קרוב אלפינים השנים האחרונות. דור דור ונסיונותיו, דור דור ורעותיו, שפיע הצלח ועלילותיו, השיטות והרצחיות, הפערות והפגומותים, שמירת התמלוד ומירות הגירוש, בכל תקופה הוא, היה הורדים נפול כמים, עם זקנים לא נהדר, ותינוקות עלי סלע נוצני, ילדי ישראל חובלי לשיטתו, לא חמלי על צדיקים וטוהרים, שמירו שלש דםס כמים, ארץ ארץ אל תכסי דמם, וה' יקום במהרה נקמ דם עבדיו ושלטפן.

במלחמה הנוראה האחרונה, בה זרע עמלק הרמיו ידם ויצאו למלחמה קולמית, כאשר אחת ממטותיו המרכזית היו, להשמיד חרולו ולבדד, שלא ישאר זכר של יהודי בעולם, ולולי ה' שהיה כל בום קולנו אומה או, לא היה נשאר מישראל שריר ופליט חי', ובניסוי ניסיוס, הישגות, אוריס מוצלים מאש, הקמו על החורבות הישנות את הישוב והישיבות מחדש בארץ הקודש והמוצה לא.

ביום סוף המלחמה, כאשר שנאת ישראל כבשה לו מקום נכבד בליבו של כל יור ויור, בעיר הגרמנית "מברגר" אשר במרכז אירופה, נזל ונדל אלכס וויליידיוויי", אשר מאז ללותו ובכאז לו הוריו ומוריו גדולות ונצורות, במיוחד לאור תבניותיו המגדלות, להשיקיע את כל כוחותיו בלימודים, לרדוף את האמת, לא להבהל ממה שאינו נראה בעיניו.

רבות התלבט אלכס באיזה מקצוע לבחור, שבימדורו שיקיע את כל כוחותיו, ובסופו של דבר יתקבל להגיע לו לפסגה. לבסוף החליט לבחור במקצוע "הימרו", להיות כומר קתולי, ובזה שבו שיוכל להגיע לרמה רוחנית בנהוג של סיפוק והגשמה עצמית, ובד בבד להועיל לעזרו ולסייע לאחרים.

שנות הלימוד הראשונות עברו עליו ביעף, הוא הספיק להתקדם במסלול הלימודים במהירות מהדומה, כאשר כל התמדו וניצול זמנו עמד לו לטויע, וליותב בעל הציונים הנבונים ביתר מבין כל תלמידי הפקולטה, ופעמים רבות היה אף בבחינת תלמיד הגדול ממוריו. לא אותה תקופת הלימודים אותה נראה נפמים רבים במה שלימדוהו, תסירות מהותיות ביסודות אמונתו הכוזבת.

ככל שזל נדמד עליו ועוד, התבררה לו זעקת האמת על הסתירות המהותיות הקיימות באמונתו, במיוחד כשיראה את אורח חיהו הקהילה והנאלה של ראשי הכמורה, אותם אלו שחפץ חפץ נוראים "קדושים מעונים", בחרי דרדים נורנים פורק אל ציריהם המתנפנים ביותר. וככל שזעזעו הימים וחלפו השנים עליו על הרחרור רבים, עד שהגיעה עת המשבר הגדול, והוא חסיק את המסקנה הנוכח, בדבר השקר הגדול של העבודה וזכר שנבצרות.

בתחילת שכל בליבו לנסות דרך אחת באותה עבודה וזה, ללמוד את דת הנוסטרטטיסטי, אף בשביל גלות את השקר והזוועה שיש וגם בחלקה זו של אותה עבודה וזה, לא נערכו לו יותר מאשר כמה בשורות. אומרים מיים שהיה חלחל חשם אחר דת האמת, ובהחל חישה נורדו לו על "אימאם" אסלאמי המתורבר בעיר סמבה אלו, שאר שבץ בשפה הגרמנית על בוריה, ומסר שיעורים נלהבים באיסלם, באופן כלל שהועמק תמלה נבשצא ונפטר.

אם זו האמת, החליט אלכס בליבו, הדבר שווה בדיקה. אך במהלך דרשתו הראשונה של האימאם, מתוך ביטחון עצמי רב, לא היתה שאלה שיאמאם המציביר עלה נעה עליה מיידית, תשובה ברורה שתכענה, ואף צורת אמירת דבריו היהו אף שהשתענ עד מאוד. וכל מדבריו של האימאם, שהיו מכוונים להתנצרות, נעמו לאלכס מאוד, ובפרט שהאימאם הזכיר גם את קרסיותיו ותהיותיו והסתירות הנוראות שמצא בנצרות.

בתקופה זו מצא לו אלכס מנוח באותה האמיאם וחבר מרעיו, שתענענו עליו ושמחו בבואו, במיוחד שבעם בבור של פרץ כמורב בכיר, הכופר בכל האמונות התנתבע על הנוצרים, ומאמין באמונת הישמעאליה, היהת עברום תחום חסות ופלטשט אמונתום.

האמונה הנצורה בה, שברא את העולם מנהיגו, אשר עליה מבוסס האיסלאם, כאשר מקום בליבו של אלכס, שקיבל על עצמו בשבחה את דת הישמעאליים והחליף את שמו ל"מוחמד", על שם "נביא" הבודה, ומאז עבר להתגורר במקומותיהם, כשהוא משקיע את כל כוחותיו בשיונן ועיון בספרי האיסלם, שבספריהם המדיניים משכנ את בליבו אחריהם, וסגנונם המדויח מלא את בליבו והרגשתו. ואכן הישמעאלי בעיניו חלף יפה, ונתון זמן קצר מינוהו שחייה" אף גם באמונתו או לא החזיק מוחמד מעמד, ולא שהרבה ללמוד להתבונן בספריהם ובכתביהם, שוב עליו לפניו שאלות ששטת ביותו, כאשר שהגיעה על גביהם היא מדוע כל ה"אותות והמופתים" שנעשה "נביאם", לא נראו לאיש, מלבד לחיזי שכתבם, שהיו אם כונתם המופתים לחזק את אמונתם, היה לו לעשותם ככל עם ועדה.

במשך הזמן בליבו מוחמד ביתו יותר עד כמה דתם על עצמו בשבחה את החדירי, במיוחד לאחר האירוע הגדול שהיה בישיאליו חודש אלול תשס"א באותו יום שלישיו גורל, שבו ביעצו לעזוב הישמעאלי את בליבו הפנינים הגדולים בעולם, בחטיפת ארבעה מטוסים והפצצתם לחקר מרכזי אולכסיון, שהסתיים בהריגתם של אנשים, ביניהם היה גם חבר לילדותו שנהרג עם אשתו ובני יחידו, ולמרות הסגרדיה העולמית המתרחשת, רעיו וחבריו שהישמעאליים חללו ושמחו על הרג נוראי זה, וציונוהו בחגיגה בהם.

הפעם שנפער בליבו לא הגליד חרטה, אלא הוסיף להכאיב להתפשט, עד שבאחד המקום הגיע נפשו לחלוטין מחדת ואמשיטה, ובשעה שדונמה לו, מילט את נפשו ממקום, וברח כל עוד רוחו בו, כאשר בגדי השייח עדיין עליו, וכאפה בראשו.

בעיה קשה עמדה לפניו, שכל הוראהו מיד ידע שהוא שייח ישמעאלי, ובימים אלו שלאחר הפגיעים הגדולים, כל ישמעאלי משוטט היה "חשוד", ויכל להעצר בכל עת אם לא נראה מסתובב במקומות מוריסים, במיוחד שלא היו לו כל תעודות מהותה, אותן השאיר בעת בריחתו, כך שלמרות אדורותיו הגרמניות, היה עלול להסגר.

בניסיונו להתרבר את אף צניים רבות של נוסעים במסטים בו במבט חושד וחודר, וכשתרבת צערה והיה נראה לו שהאדם הגויים נישג לשוטט שממד במקום, הוא לא המתין ארבה, אלא ירד בתחתה בדרך מהרה.

מואז של שייח ערבי חזר מהרה אלכס עיירה, אף הוא היה סיבה לחשד, ותוך זמן קצר כבר היה מן שהזיקתו את המטשרה המקומית שהחלה בחיפושים אחריו. באותה העת, עבר מוחמד אלכס לחתורות, וראה לפניו "חליל" לבוש בגדיי חדילים, ובפל רעיון בליבו. הוא נישג לדחלי, הוריו מילט את הגדיים שעליו, התלבש בהם, ואת בגדי השיח שעליו, הניח על הדחילי, כך שנתע אמונם הוא נראה עתה כשמונע עם מבלושי הדחילי, אבל אין עליו את בגדי השיח שגירמו למסרו.

לאחר זן קצת כנס מוחמד אלכס למספרה המקומית, והוריד את חזקן הגדול שגידל בימי ישמעאליותו, וכעת הגריש בעצמו מאיזה פרק מעליו את עול האיסלאם, וכעת היו אחר ברבים מאיזה העולם, לא הוות דתית מוגדרת. **כשיאם** מההייעד עד הספיק לאורחות כחות משטרה וצבא היה המחשבים שהיה השיח השחור, אך בו לא חשדו אמומה, מראה הרגומנים, עם בגדי הדחילי שעליו, גרמו לו שוטורים לחשוב שהוא שוטח הכפר, ואיפול לא ביקשו מחר תעודות מהותה. עם יציאתו מהעירה גמלה בליבו ההחלטה שהוא חוזר לשמו הראשון, אלכס, והוא ניסה למצוא לעצמו עבודה בתחום שידק שפור לדת, את לאחר האכזבה המרה שהיתה לו כל הדתות אותם ברח וחקר אדוריות.

גלגלה ההשטחה שאלכס החל לעבור מנקוה של בית הכנסת ומרכז הקהילה היהודית, כך שהכרתו עם העם הגויים, לימדו קצת אדורות, ובשעות הבחינות היותו שהיו לו אף ההבונן במעשיהם והתנהגותיהם.

לקראת יום הכיפורים, נשג אחד הגבאים וסיפר לאלכס מעט על סדר היום שבו באים כל המתפללים לבית הכנסת, לבישים בחלוקים לבנים כמו של רוקאים, המתפללים כל היום. ושלאלו של אלכס באים שיש משפיקים לאיבלה ושתיה, הסביר הגבאי, שביום זה לא אוכלים ולא שותים כלל, למעט ילדים וחולים.

אלכס לא האמין לדברי הגבאי, הוא יידע היטב מה עשו כל השייחים הגעריים בחודש המבואה, שמלבד מה שאכלו ושתו נמטע כל הילהם, כל ביום הם היו אוכלים במרחב, ובעתיות של הנוצרים, כל מנות, רק אסור

שירא אותך. בורדאי, כך חשב אלכס בליבו, אם אתבונן היטב, אוכל לראות את היהודים כשאלכסים בחדר דדיו ביום צומם.

בבדי לחזק אלו את החלטתו ביום הכנסת, כשהוא כל הזמן מנסה להוריד מן הדוה אלכס על היום בבניין בית הכנסת, עד שעת הצהרית האחרונה, הורדים עדיין הולכו ושוחת, אך ללא הועיל, עד שעת הצהרית הקבלקלה. כשישלו לשאול עמדו בתפילהם, והוא עוד לא חפס יהודי אחד בקבלקלה. כשישלו לשאול את הורדים באיזה מקום מתחבאים היהודים לאכזב את מאגליהם ביום הכיפורים, הם לא הבינו את שאלתו כלל, והשברבו, שביום קדוש זה, מי שחולה ומזרח לאכזר, אוכל, וזהו האחרון צמים מתפללים.

לצום כשאלכס יותר על שעות מנוחה ועיון הסתובב בבניין בית הכנסת, הוא לא מצא אחד האוכל, רק לעת עיתותיו, בשעה הסמוכה לשקיעת החמה, ראה את אחד מדקי המתפללים, יהודי קטיש שמונן כבד עבר את הצ'בורות שמונים, היושב במקום מרכזי ושוחת כל כמה דקות כוסית קטנטנות. אלכס נישג אליו ושאלו, האם הוא מאושר שיש לו את האישור לשחות, ואינו צריך לצום, השיבו בינמת כאב ובכי עצור, ששתייתו זו היא הצער הגדול ביותר שיכול להיות עבורו, שלעת זקנותו הוא נאלץ לשחות ביו האקדוש הנורא, ועדיף היה לו לשחות כשן שמון *קוק*, ואם שהוא מתנחם בדיעה ששתיתו זו היא מצוה עבורו בידוק מה שהאחרים מצוים לצום.

את דבריו האחרונים אלכס לא יכל ללכוד, ואילו יתכן שאדם יצטער על הרשות שניתנה לו לשחות בזמן שאחרים צמים, ועקבתו הדבריש ששעמ החליט בניתן לעקוב יותר אחר היהודים, ובדאי נשך הוא יוכל לגלות את פנותיהם והתנהגם האמיתית.

הפתעיה הגדולה ביותר היהת לו כ"הושענא רבה", בבוקר של יום באו אל המתפללים עם ילדיהם, כאשר לכל מתפלל, מלבד העיצב שהביא בכל יום, יש לו בידו גורלן נוסף של ענינים, ואף לכל ילד יש בידו גורלן כזה של ענינים. כשישאל אלכס את הילדים בשביל מה הם במיאית את אותם ענינים, השיבוהם, של המתפללים עושים איזהם מצוה גדולה. בתמנות חזק, אלכס שאולו הם רוצים להכין יחידו זו עתה של ענינים, לקטט את בית הכנסת.

אלכס היה הושים הוקך להיות שחקן, החליט בליבו שהוא נשאר בבית הכנסת עד שיראה אותה ולתמיז מה עושים בדיוק היהודים. כשהגיע "חיליל ציבור" לתענה אחרונה, והציבור הניח את ידו, מינים, חשב אלכס שהוא כבר מספיק רדי את מצות היום, אך לפתע ראה כשהם מזהרים, בן לא אנשי הקהילה, פנמי דוד זקן, מניה קורנות מאושר מאחד מחזקים באגודת ענינים ומיכם כל כח בהם בכל אשר נקרא לפניהם.

כנראה שהלכות כבד לא ברר ענינים אלו, הוא דבר הגורם לשמחה עצומה, כך חשב אלכס, וכל עבר זמן רב, ואלכס עוד לא למקום עם אגודת עניני ערבות, והוא חלל הכותב בהם כלל מה הפנינים שלפניו. אך ראה לו פלא, הכתאו לו אן גרמה לו שום שמחה ואושר. אלכס אף ניסה להכות בענינים השבריים שבהם השתמשו המתפללים למצותם, וזה נבהכתאו אלו הוא לא הגיע לשום דבר שמחה ושרה.

המתפללים אלה את אלכס כמה בערבות שבידו, שאלוהו לפשר מעשיו, ונדמה לשמוע ממנו, משאור ראה שהנאהה בענינים אלו גורמות ונותנת לו הנהנה רוחנית. כל מנסה אף לא לעשות כן.

לבו של אלכס נשבר בקרבו, הוא היה רצה להתקרב לעם היהודי, לעשות כמעשיו ולנהוג כמותם, אך ככל שמתקרב, המטרה מתרחקת ממנו, ועל כן שבת בתוים, שעת ימישך לעקוב אחר תנהגת היהודים, עד אשר ימצא את הסיבה האמיתית לאושר הגדול בו עם שורדים.

בכוחות של אלכס בתפילות ביתו הכנסת הכבד לדבר שבשיגרא, ובסיומה של רוב התפילות, היה שואל את המתפללים על מנהג או הלכה שראה שהם עושים ונוהגים. באותם ימים ריכוח מה חצא את מתפללי בית הכנסת, אשר טען, שיש לענות לשאלותיו, ואילו האחרים טענו, שאם מהפשיטם לקרב את הגויים, אכן נענה להשאלות הרבות, בסופו של דבר הוא אף רוצה להתגירה. הכרעתו של דבר היתה, שניתן לענות לו בקצרה, ולא להרחיב את הדבור.

היה לו בדיקור של אחד מימי השני שבועו, החזן עמד בסיים החזרה, ורבים מהמתפללים הביטו לכל עבר, אולי יאיר עולה כן וביאז למינים "חל" הפטור את כולם משמחת תחנון. אך למעשה לא נמצא כן, ומיד עם סיום ההפירה החל לומר "תחנון". אף עברו שניות מרבות, וקולות רבים של תפילות נשמעו בבית הכנסת, "לך קדיש". התברר שאחד המתפללים משמש באורו נשן סנדק לבדו, ועל כן פטורים כל מלאמר תחנון, בדין פטור מתחנון שפטור לא כל המנין. באותו רגע ראה אלכס את מי המתפללים כשאושר ששמחה מיוחדת קורנת ממניהם, כוח של שמחה שלב ניתן כל למצוא אצל גוי, והוא החליט בליבו שאף הוא רוצה להגיע לשמחה זו.

אין סיום התפילה נישג אלכס אלכס המתפללים ושאלו, מהו תחנון, ובמה את מתייחד בשני נומישי. אתו אחד הסביר לו בקצרה, שתחנון זו תפילה חשובה ונוראה על שארית הפלטה של ישראל, שהקב"ה יחסו וירחם עלינו. ייחודיו בימי שני נומישי, שאלו ימים ימים ימים והתפילה מסוגלת בהם יותר, לכן מחשיבים בהם בתחנונים. אם כן שאר אלכס, מה השמחה והצלחה המיוחדת כשלא אומרים תחנון, היה צריך להיות להיפך, שבכל יום שאומרים תחנון, כל המתפללים צריכים לשמוח, שהם יכולים להתפלל תפלה חשובה. זו הנשאל חשב לרעו על הדברים, והשיב לאלכס, וחבל לו תפיר ולחקור אודות זאת, משום שכל עוד יהיונו גוי, לעולם הוא לא יוכל להרגיש את השמחה שיש ביום של אומרים תחנון.

הדברים נכנסו לליבו של אלכס, והוא החליט בליבו שבשביל להרגיש הרגשה מיוחדת זו של שמחה וששון, שווה לו להתגירה. כל פנה אלו בר הקהילה בבקשה להתגירה. כאשר דת לשעבר בנצרות ואיטלסאם, היה אלכס בטוח כשאף יבקש מחר להתגירה, מיד יקבלוהו ברועות ותחאות מיד ייגירו אותו. אחרים השתומם מייחיש של הרב שדחאו ואמר לו שהיה מודים ללל במקושים כלל משכניהם הגויים להתגירה, ומה גם שהוא אינו עוסק כלל בגויה.

אחד מהמתפללים שאלכס חקר אצלו אודות הגיור, הציע בפניו שיסע לארץ ישראל, בה הוא כבד ימצא מקורו מי שייגררו. מיגררו גירטו הגדול של אלכס להגיע לפסגת האושר, מה שחך יהודי יכול להרגיש, את השמחה כשלא אומרים תחנון, חשב אלכס שזו סיבה מספקת לעזוב את עבודתו ועלילות לארץ ישראל בלי להתגירה.

לאחר כמה שבועות, כשאלכס צויר מחשבה למעשה, עד בדרכו בבית התנחובים, שבו באדם עם כיפה בצורת קטנה, שהיה נראה עליו שאינו מקפיד על קיום כל המצוות, ושואל אם הוא יודע היה ניתן להתגירה. אותו אחד שמח לעזרו ולסייע בלמיר עזר, כנגד הלכה מפורשת, וסיפר לו בפרטוטים את מהלך הגיור הנראה בארץ הקודש.

ראשית מנה אל מכונו "חגי הגירות", התעניין רבות בפרטי הגירות, וכל הזמן שאלתו המרכזית היתה, האם מוכנס לו שאם יתגירה יוכל להרגיש את ההנהה הגדולה של אמירת תחנון והסיפוק הנפלא עם הצלחה המיוחדת בעת חבטת הערבות. הפקיד הממשלתי הממונה הבטיח לו שהכל יסתדר על הצד הטוב ביותר, כאשר מעשה זה הוא נגד מפורשת במג' ובש"ע, שגר האב להתגירה בשביל מטרם מסוימת, שלא עוסקים בו כלל.

לקראת הגירות כלל קורס מזורז בעניני יהדות, בו לימדו את המועמים לגירות להלכה לסוד הלכה, כאשר לכל פעם מדיגיש מוסר השיעור, שאין הדברים להלכה למעשה, אלא רק כאנקודות תדיות מעניות, ואינם מחייבות, לפחות לפניהם. אחת הפעמים שקבוקו רצה אודות שיטת השבת, אמר מוסר השיעור, שכל מי שהושמש מאיסור זה, יכול להתייעץ עם ר"ה ה"ה"יובש בדין המוסר ומקבל קהל. כשהסתיים הקורס יצאו עשרות השומעיים ופניהם מועדות לאותו רב לשאול את דבריו על שיטת השבת. כשהם נכנסו לרב, לא פניהם פרחח מנולח הליבוש הגדול פטורס, עם גופיה חצי שורול, שהציע את עצמו כרב המכון לערובת ובהג' דבר במניה אודות חזקת השבת, ובמקום לומר שיהיה שומר שבת מניש"ה שבת בריה חזקתו וצויה אותה בתורתו, אך קשר אודות ערכי האבסורדלי של מנוחה עולמית, ועוד כהנה ועיוותים נוראים, עפ". בסיום דבריו השיב לשאלות המועמדים ללנה.

אחד מהם שאל, האם האיסור להתקשר בטלפון בשבת הוא איסור גורף, שיש לו אמא זקנה שהוא מתקשר אליה כל יום לשמוע את איה גורשיהם. מה השאלה המיה, היה זה חשש סכנת נפשות, ובדאי מותר, רק עדיף שיה לא יהיה באמצע הקודש.

לשאלתו של השני בדבר השבת, הוצג בחזן מעורב קרוב שיש חזן פנדר רחוק השיב, שזה בחזן שיש ספק סכנת נפשות, שהיר כל הדרכים בחזקת סכנה, ועדיף שיה להסתכן בנפיעה, אלא ללכת לחזן הקרוב, ובדרך דומה השיב להשני "המתגירים" (כאשר

אזכור אר מני האשפחה אליינור התניא רב הגבולות

כל דבריו המה הכל רועות רוח ועקירת התורה, שהרי עצם ההליכה לחוף מעורב, הוא בכלל באציוניהו דל"ע שחיבים לההרג על כך, וכן יל"ז הדור ביחס למסקיו האחרים).

מה שחשבו ביותר, סיכם אותו פרחח את דבריו, שאדם חזק להתגירה, שירשג בליבו שהוא רוצה לקשור את גורלו עם העם היושב ביצון, גם אם מדובר בשאר קשר ממוני קבלת"ל ש"ל קליט", או מטרט יושבאן עם יהודה, ובמיוחד אם בסופו של דבר הוא יקיים כמה "בצורים" רגישות הכרובות באיבלה, כאכילת ספוגיות בתחנתו האותיו מנהגם, פירות יבישם בסל"ו שבט ומוצרי חלב בתבן שהשבות, יהיוהו יהודי גמור.

אלכס נרתע מהגירו לא פמני ששעות את מהותו, אלא פמני שאותו פרחח לא יכל להבטיחו לו שיוכל להגיע לשמחה ולתוענן העיילא בחבטת הערבות ואו אמירת תחנון, לא משום שהוא לא נהג להתפלל בבית הכנסת בימים שאומרים תחנון, כך שלא היהת לו מעולת תענוג עליו אם שי אמיתיה, אלא מעובדי המכון הציע לו לפנות למקומות אחרים העוסקים בגיור, ואלכס שהמטרה הברורה עמדה מולו, לא נבהל או נשבר, אלא המשיך בחיפושיהו אחר האופן בו יוכל להתגירה כראו.

זמן רב עבר על אלכס בחיפוש אחר האופן בו יוכל להתגירה, בתקופות אלו ששהה בארץ הקודש, ראה את מנהג שומיר התורה המצוות, ובחר לעצמו מלבוש כמותם, אלא שיה היה לו את הידעיה איזה מלבוש מתאים עם מנינהו, ולכן היה אילו פורים כל הימים, כובס קובס ירושלמי עד שוליים שישתו את ראשו, ומתחתיתו בצבצה כפה קטיפיתית אדומה, חוצלה סגולה על כיבוט, ומעלית חלפיה ידוקה קצרה עם גרטל עבד לבן, מנכסי חאקי קצרות נוריות, ותמולת עיד הברך, זה היה מבלבוש באותה מניה, כך שלא פל במבוקמות באותו היהו חיה מושג לדמות מענינהו שהילדים הולכים אחריו.

המעניין ביותר באורח חייו של אלכס, שבכל עת הוא נישג להתנהג כיהודי, הוא בא לבחי אכילתו להתפלל, ומתפלל ידע מה עושים, היה מבית על אחד המתפללים, וככל שעתה שאלו מתפללי, כך הוא גם עשה אחריהם. לפעמים היה אילו בחור לעצמו כדוגמא, את שאל שלא ידע לו ימינו לשמאלו, וככל שההוא קיץ וועשה, כך שעה אלכס אחריו. פעם אף איציר על שהוא החליט לעשות כמי ששונד על ידו, שהיה בעצמו בלע תשובה טרי, ואילו אותו בעל תשובה, שאף הוא לא ידע מה עושים, החליט בדעתו להאמר, כי שאלכס שבמבנינו הרחבה היה נראה לו כחדר מובהק, עד עברה על שניהם תפילה ממינית מאוד, שניהם עשוהו עם הדי על העיונים מתחילת קרי"ש ומכעט עד סופו, כל אחד מהם לא רצה להיריד את ידו לפני שחשני מבידי. גם בעימהו שבמ"ע השנים המתנית זו לזת, והמעניין ביותר היה בשפיעות של "מושג שלום", שניהם פסעו ועוד לאחור, שככל אחד ראה שהשני משיך בפסיונותיו, וכן פסעו השניים עד שיצאו מידת הכנסת, שמתחתם הרבה של הילדים שהבחינו וראו מה אירר.

שמעון של היה המבטקס להתגירה בכדי להרגיש את הרגשותו השמחה של יהודי בחבטת הערבות ואו אמירת תחנון, נתפך למשל ולשונעו, עד שב"בעיונים" רודף הפרסום הראמינים כל דבר, עורכו אף מרע ראיון מקוב, בו הושמעו הימים שמכבר היותו, עדותיו הקבליות אודות ההשוואה המוחלטת בין זרמי הדתות, שהוא אינו מייחס נוראי שכלר זקן עוליו מנישג שאין היהדות בדת בין הדתות, אלא רק היהא המית היהדות, כלל הדמיונות והבדותות האחרות, כמלך הורן, וכפירה במי שמעו והיה העולם.

כשנעזר לאלכס בעצם היותו בן לאומה הגרמנית מעמדי בספק "מקל", לא ראה בכך שום גריעותא, אלא ששם שתוך דיו גירורו יכל לקיים גם מצות מחיית עולם במעשה, שבימינו כמעט אינה מצויה, שאם תתגיר אף הפכו לחיור, היה רוב שיער ימידו את אחד מזרע עמלק, שבגירותו יאבד הגוי שיקום תחתיו ויהיה נשך.

אחד מאלו שיער לקרב את אלכס, דיבר עמו במשוכות מדוע חפץ הוא בגיור, למח לא ישאר גוי שהקיים שבץ מצוות בני גמון, ובמחלקי שחייתם הרמבורות, שאלו חזר על כך, שהוא פנים מאוד להתגירה, במיוחד כשהוא הכיר מקרוב את השקרים והבדותות שבחבל ירוק, ומצא את האמת והאור בהיותה. באחד הימים פלט לו אלכס, מדוע שהוא לא יתגירה, כאשר הוא נוסכס בתוך צמד אמו ידיו הורדים. בדין פטור עשה שאכן דבריו נכונים, ותוך זמן קצר, כאשר דיין לעניני יאחסיס בדיק את התנחובים, אישר הוא את יהדותו, כאשר דיין את דתין יאחסיס לו, שהיותו וחלק המנהגים והנוסחאות נקבע על יד האב, ואביו לא ידוע שהיה יהודי, על כך הוא יכול לבחור לעצמו את הנוסח הסגנונו בן לא כל להיות חתי חי יהודי. **לאחר** שאלכס נכנס בביתורו של אברהם אבינו יל"ה, ונקרא שמו בישראל דן, על שם באי מן, החליט דן להתחקות אחרי הקהילות למיניהם, כדי שיראה מה ימצא חן בעיניו, וליהי לבני משך. כשהגיע שבועיים שבו בקהילה בעלת סגנון אלו, נהנה מהאווירה החמימה והנעימה, ואף קיבלוהו כולם בשלום "עליכם לבבי", כאשר הג'ודלה לימה" גם היא הוסיפה להרגשותו הנעימה. שבועיים לאחר מכן תחארו דן בקהילה בעלת סגנון אלו, כאשר גם הוא מצא את מועליתם הנפלאות, בדקדוק היותו והתמדת התורה, וכן הקל במקום למקום ומעיר לעיר, לידע ולהכירע לאיוז קהילה ברצונו להצטרף.

באחד ממסעותיו הגיע לקהילת "אכרז עיב"ץ", שמשום מה הזכירה לו נשכחות, את אותו פרחח שיוקיל כלל המצוות כיכר דמיוני הגירוש, ויהי עד אחד הקפיד מאוד על מנהגים הקשורים לאכרזות. דכדומה. דן שחזר לאותה קהילה לקראת מי פטורים, היה בוראה, שבני קהילה זו מקפידים מאוד על שרשים שוליים ורדדים במצוות היום, מבא מצוות משלוח מן באופן מפורא ומעוצב ביותר, כאשר מריבים במשולחיו מנום וכמעט שלא נשאר בידם בדיד לתנות לאביונים, אך מעל לכל ידועה הרבים הקפדנים הגדולה במצוות מחיית עמלק, ומהוריהם בקיום דברי תרמ"א ותר"צ ("א רבות המנהג להכות בשמורים במגילה ומזכירות את שמו של המן, אודותה שנעתה היה, ש"בהכלים הנקרא על שם אחד מצאצאי היעב"ץ", עליהם לעשות יום שבת היעב"ץ על אביו, ה"חמס בצ", שהיה מכה בדגלו וטופח בלגטו בכל פעם שהיוצא את שמו של המן, ולא נהיה לחשוט לגבר הפח"ל שיאצ שרכם בהפסדים, שפבלבליה מלא ומנונית את שמיעת המגילה כדן, אלא הקפידו בנעריהם וקובושים, כל אחד בא מצייני כשרים כללי היהודים אחרים, ועם תחילת קריאת המגילה עמדו כולם חזק, עד שבעה שהבעל קורא רק התחיל בפסוק שבז מזרחם סבו, הריעו כולם בשלשול ופביהם, כללים ובפציצוים כלל שיהיו והצליחו.

במשך השנים התברר בנזקין בקהילה המקומית, והורשע שגילו העיק כלם, בהעדר רב לקהילה, שבו ארחה הקהל קטני, ששך להכות רק בחמ"ן הראשון האמצעי האחרון, אך מתחת ספק מה נקבע, שחמס חמ"ן האמצעי, נהנו כל העם להרגיש את חמ"ן המניע, מלבד השני והאחד שלפני האחרון, שהם בוראי לא בתורת ספק מן האמצעי.

האווירה העילייה שהיתה בבית הכנסת, כאשר המציבור את עיקר מצות הערב, שהיה תפילת ערביית וקריאת המגילה, כאשר בריה היו מחזק שרבר כל כל כך שמר את תהורת הקדושה, לאזן בפנל על פורים בקהילה לא ויתור, מהז באמצע בליב משמית, ולאורן כל קריאת המגילה, עסקו בהפקת פיצויז ענק, שלם מצות מחיית עמלק.

לקראת קריאת המגילה ההלה התנושטות רבתיית בכניסה לבית הכנסת, התברר שריבים הם באי בית הכנסת שבאו למקום גדול זה של הקהילה כבדה למיחו שפנו לו חזן הרשע, ועבק כך לא היה זו מקום לכולם. באותה שעה הציע מנחן אדוה, מהנשיים יויתור על החדר החיצוני של עזרת הנשים, לטובת הצעיר, ותרבונו מאוחר המהיצה בתחנת הפניה של הקהילה, במקום בו יוכלו לשמוע את הקריאה, למרות שמשום הם לא יוכלו לאיבל מאומה מלעשה מחיית עמלק, וטענתו בצידו, שאף שהנשים חיות בקריאת המגילה, בכל זאת הם פטורות ממצות מחיית המן שהוא משורש עמלק, ואת משום ששעות איום בתחנתו כללם.

המחווה היהת רבת, הנכריים ששוחותיה היו באותה העת בעיות הנשים, הורו להם לא להתפנות ממקומם הקבוע להם או שנים, במיוחד שכל תפילת הפניה היהת מחמת כל מיני אחרץ פרחי, שאינם שותפים כל השנה בבית הכנסת, ואילו האחרים טענו, שאם אותם אלו כבר באו לבית הכנסת, יש לפנות עברות את המקום, שחיובם במחיית עמלק עולה על זכות הנשים, ובכלל הוסיפו לטעון, מה עד שהנשים יסתפקו בשמיעת מחיית עמלק.

מצומצמת הקולות והיווכוים, זו שהיה קלעל למקום היה חושב, שההרעשה על הזרת שמו של מן החלה. באותה שעה חשבו המתפללים, שכל שרר בבית הכנסת, שאלו היה, בוראי השני מכריע לטובת הנכריים, ואילו האחרים טענו, שאילו היה, רב בית הכנסת, הוא היה מכריע לטובת הנשים.

באותה שעה נעמד זן ואמר, שביט הכנסת צריך תמיד רב, אבל אם ארר היה מסופק דברו, הוא היה יכול להכריע את ספקו מהמגילה על שחמס הורגומים.

השאלה היא: היאך ניתן להכריע את הספק מלימוד המגילה עם התרגומים?

וויליידיוויי - חרובת ליותו יהודי.

© כל הזכויות שמורות "איתור בחידור" ולרבנים הכותבים - מדיעיון עילית - ארץ ישראל, אף לצלס או שכלפ או לאכנס כלל מאגר מידע, אפילו לא לשימוש פרטי, ללא אישור בכתב מהכ"ל, "השארית ישראל לא יעיש עולה".